

Plk. gšt. býv. ruské armády N. N. Tilly:

Taktické požadavky při konstrukci útočných vozů.

Nejednou se mluvilo o tom, že technik při konstruování té neb oné zbraně musí vyhovět požadavkům taktika. Zbraň technicky bezvadná, jejíž taktické upotřebení je však ztíženo, nemůže býti považována za dokonalou. Rovněž tak zbraň, vyhovující všem taktickým podmínkám, ale technicky nedostatečně promyšlená, je nepřijatelnou.

Zejména konstrukce útočných bojových vozů vyžaduje svorné spolupráce technika i taktika. Pokud technik bude zaměstnán řešením otázky dosažení nejlepších technických výkonů stroje, volbou pancíře a jeho umístění, potud taktika bude zajímat otázka ozbrojení vozu, jeho pohyblivosti v každém terénu, jeho možnosti, co nejlépe za všech podmínek využití palebné síly vozu a pohodlného rozmístění osádky, umožňujícího snadnou obsluhu stroje i zbraní. Známe konstrukce útočných vozů, kde pohodlná manipulace osádky, zejména při střelbě v těžkém terénu a manévrování, je ztížena nedokonalým taktickým rozřešením vnitřku.

Je to proto, že konstruktér nebyl závčas podrobně obeznámen s požadavky taktika, a poněvadž sám neměl dostatečných taktických poznatků, nemohl tuto věc vyřešit uspokojivě.

Soudobý útočný vůz potřebuje k své obsluze nejméně dva muže; jednoho řidiče a jednoho střelce, který zároveň pozoruje i manipuluje s přístroji určenými k spojení s velitelem skupiny a sousedními vozy, jakož i s přístroji výpomocnými: protiplynovými, vyrábějícími umělou mlhu, větracími atd.

Tyto manipulace vyžadují dostatečného prostoru; toho však skoro v každém útočném voze postrádáme.

Řekneme krátce, že technik, který pracoval o konstrukci zbraně v kreslárně a dílně a sám nikdy tuto zbraň za válečných poměrů neobsluhoval nebo alespoň důkladně a všestranně a při tom osobně ji nevyzkoušel, a to za různých situací a v terénu poněkud složitějším, nemohl požadavkům vojáka vyhovět. Touto neznalostí však zavíní rychlou fyzickou únavu, duševní vyčerpanost ještě před bojem a konečně i zbytečné zmrzačení a smrt osádky obsluhující tuto zbraň a hlavně nezdar taktických výkonů vlastních vojsk, nedostatečně podporovaných tímto vskutku nejmodernějším bojovým prostředkem.

Doufáme, že u našich útočných vozů je tato otázka vyřešena uspokojivě.

Vojenství u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncl:

Použití tankových jednotek ve válce bolivijsko-paraguayské.

V Mil. Wochenblatu, roč. 1933/4, čís. 10 je uveřejněno zajímavé pojednání kpt. Ing. Wima Brandta, velitele bolivijského tankového oddílu v nedávných bojích mezi oběma republikami, o použití tankových jednotek a o zkušenostech získaných z těchto bojů. Ačkoli se tyto zkušenosti nedají všechny aplikovati na poměry evropských armád, přece jsou mnohé úvahy tohoto pojednání pozoruhodné.

Vzpomenutý autor se obírá hlavně rozčleněním tankových jednotek, které je nutno podle něho provádět na základě těchto úvah:

- a) Zda zasazením tanků nevzniknou útočníku značné ztráty ve vlastních řadách.
- b) Zda nebude vedení tankové jednotky příliš obtížné.
- c) Zda nebude oprava porouchaných tanků příliš dlouho trvat.

Zkušenosti z války bolivijsko-paraguayské ukázaly, že ztráty na mužstvu, jež bylo osádkou tanků, byly mnohem větší než ztráty na samých vozidlech. Mnohem snáze se daly zachránit porouchané a nepřátelskými střelami zasažené tanky, které byly traktorem odvláčeny do týlu fronty, než raněné mužstvo z osádky tanků, odsunované s bojiště. Byl-li zraněn anebo zabit některý z členů osádky tanku, nemohl již tank plně působit. Z toho důvodu považuje autor uvedeného článku za nutné, aby každý tank měl ještě jednu záložní osádku.

V bojích se nejlépe osvědčily čtyři tanky o 3 vozidlech. Čtyři s větším počtem tanků se daly velmi nesnadno řídit. Čtyři o 2 vozidlech byly zase přespříliš slabé. Ztráta i jediného tanku byla u čtyř velmi těžce pociťována. Proto bylo třeba utvořit pro jednotky tanků zasazené do boje určité množství záložních vozidel. Záloha byla v pohotovosti a okamžitě nahrazovala ztráty vzniklé za boje.

Za útoků se výborně osvědčily roty tanků, které byly učeněny takto:

Velitelský tank, 4—6 čet — tedy asi 13—19 tanků.

Větší oddíly složené z několika rot se za útoku neosvědčovaly. Měly příliš mnoho ztrát a jejich zásobování bylo velmi obtížné, ježto byly rozprostřeny na příliš široké frontě.

Na druhu tanků použitých v bojích vůbec nezáleželo. Četa o 3 malých vozidlech byla po stránce technické úplně rovnocenná četě, která měla 3 90tunové tanky. Rozdíl byl jen v síle osádky.

Použitá rota lehkých tanků (každý tank měl 3 muže osádky) měla celkem 40—60 mužů, rota středních tanků (každý tank 6 mužů) měla celkem 80—120 mužů; brzo bylo však seznáno, že je třeba osádky tanků zesílit zálohou, takže později měla rota tanků 100—280 mužů.

Roty těžkých tanků nebylo možno pro útok členit na větší jednotky než čtyři o 3 vozidlech, ježto dvojnásobná osádka těchto tanků by byla již při větší jednotce jen na závalu.

Početní stavy zasazených rot byly:

a) rota lehkých tanků (po 3 mužích v každém tanku): 13—19 tanků a 100—150 mužů celkem,

b) rota středních tanků (po 6 mužích): 13—19 tanků a 150—280 mužů,

c) rota těžkých tanků (po 12 mužích): 3 tanky a 100 mužů celkem.

Každá zasazená rota tanků musila se sama starat o dirigování svých pojízdných správkáren, které byly vybaveny nářadím a záložními součástkami pro nutné opravy. Dále za frontou byla krom toho zřízena dílna většího rozsahu, která byla více méně stabilní, ježto pro značné množství materiálu se velmi nesnadno dala přemísťovati. Lépe bylo, když dílna byla zřízena ve vagonech vlaku, aby se mohla rychle podle potřeby přesunovati.

Dále se ukázala potřeba, aby každé rotě byly přiděleny tažné traktory, které pomáhaly tankům ve velmi obtížném terénu. Použití druhých tanků k nápomoci resp. k tahu zcela selhalo.

Každá rota vyžadovala nutné přidělení pojítek. Akustické spojení mezi tankem velitelským a ostatními zcela selhalo pro hluk. Krom toho se ukázalo, že velitel roty byl jinými a důležitějšími pracemi tak přetížen, že se nemohl starat o spojení. Bylo tedy nutno přidělit rotě spojovací družstva, jejichž mužstvo se rozdělilo na tanky a obstarávalo spojení hlavně optickou signalisací.